

Wójcik, Zbigniew

Nowy film o kopalni w Wieliczce

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 22/4, 865

1977

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kończąc niniejszą informację pragnę podzielić się kilkoma refleksjami. Wystawa „Foto-Retro” z konieczności jest ekspozycją skromną. Muzeum Techniki nie dysponuje bowiem miejscem na organizowanie większych pokazów. Należy więc ponownie podjąć szerszą akcję na rzecz budowy nowego gmachu Muzeum, który spełniałby zapotrzebowanie społeczne tak w zakresie opracowań naukowych z historii techniki, jak i popularyzacji dotychczasowych osiągnięć technicznych (dawnych i najnowszych). Zanim jednak to nastąpi, Muzeum potrzebne jest własne wydawnictwo, w którym obok rozpraw ściśle naukowych, mogłyby być publikowane spisy zabytków techniki gromadzone w instytucjach państwowych i przez kolekcjonerów prywatnych.

Zbigniew Wójcik

NOWY FILM O KOPALNI W WIELICZCE

W dniu 30 czerwca 1977 r. w Muzeum Techniki NOT w Warszawie odbył się premierowy pokaz nowego filmu krótkometrażowego reż. Mieczysława Vogta pt. *Magnum sal — Wieliczka*. Film został wyprodukowany w 1976 r. w Wytwórni Filmów Oświatowych w Łodzi. W 1977 r. został wyróżniony nagrodą Muzeum Techniki na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Krótkometrażowych w Krakowie.

O kopalnictwie soli w Wieliczce nakręcono wiele filmów popularyzujących bogactwo zgromadzonych w niej zabytków techniki. *Magnum sal — Wieliczka* stanowi jednak dzieło szczególne. Reż. Vogt ukazał w nim bowiem nie tylko piękno samej kopalni i zabytki polskiej techniki górniczej — nagromadzone w Muzeum Żup Solnych, ale także trud żupnika wielickiego i jego przywiązanie do pracy. Sekwencje oparte na twórczym historycznym zostały opracowane bardzo starannie. Dotyczyły m.in. dziejów warzelnictwa solnego w okolicy Wieliczki w pradziejach, jak i ewolucji obudowy złoża oraz wydobywania na powierzchnię urobku (m.in. przez specjalne kieraty poruszane początkowo siłą górników, a później przez konie pracujące pod ziemią). Szczególny jednak nacisk położył reżyser na elementy humanizmu w pracy górnika, osiągając w tej dziedzinie ogromny sukces artystyczny. Rzeczowy komentarz, doskonałe oświetlenie zwłaszcza rzeźb wykonanych przez górników w XVII—XX w.) oraz starannie dobrana muzyka — to podstawowe czynniki tego sukcesu.

Głównym materiałem — wykorzystanym w filmie — były różnorodne zabytki (dawne ryciny, narzędzia górnicze itp.) zgromadzone w Muzeum Żup Solnych przez nie żyjącego już dyrektora tej placówki — Alfonsa Długosza. Jemu właśnie reż. Vogt poświęcił swą pracę.

W dyskusji po premierowej projekcji zgodnie mówiono o poważnych walorach artystycznych filmu. Zwrócono także uwagę na potrzebę — rzecz zrozumiała w następnych filmach — szerszej popularyzacji ewolucji polskiej techniki górniczej. Zabytki zgromadzone w Muzeum Żup Solnych pozwalają na upowszechnianie historii techniki na bardzo wysokim poziomie naukowym.

Prowadzona już od kilku lat akcja Muzeum Techniki NOT zmierzająca do nagradzania twórców filmowych za dzieła poświęcone polskiej technice przyczynia się do coraz większego upowszechniania wiedzy o zabytkach techniki w naszym kraju. Byłaby pożądana szeroka popularyzacja tego typu filmów nie tylko w kinach, ale także w telewizji. Wśród reżyserów filmów telewizyjnych obraz *Magnum sal — Wieliczka* może spełnić rolę inspirującą do pracy społecznie bardziej wartościowej.

Zbigniew Wójcik